

Gellert kapott

Mór újratöltve

2007.03.01., 2007. évfolyam, 9. szám

szerző: Trencsényi Dávid forrás: 168ra

címek: Fleck Zoltán, Lomnici Zoltán, móri bankrablás, Németh Zsolt, Sándor István

„A vizsgálat valahol gellert kapott”, „emberek vagyunk, hibázhatunk”, „új szereposztás is elképzelhető az ügyben” – ilyesmikkel kommentálják hivatalos emberek a „móri blamázt”. Kaiser Ede személyében, úgy tetszik, „kinevezett bűnös” tölti jogerősen életfogytiglani fegyházát a nyolc ember meggyilkolásában való részvételért. Azt viszont nem tudni, bűnhődik-e valaki a nyomozás és az igazságszolgáltatás balfogásaiért.

HIRDETÉS

Ingyen pénzügyi beszámoló
adatok az OPTENTŐL

Bár a tények unalomig ismertek, felidézésük megkerülhetetlen. 2002. május 9-én dél után néhány perccel két férfi lépett a Fejér megyei Mór település Erste-bankfiókjába. Egyikük festékszóróval lefújta a biztonsági kamera objektívjét, majd mindketten rálőttek a biztonsági őrré, aki azonnal életét vesztette.

Fotó: MTI

A magasabbik, maszkírozott bűnöző (paróka, álszakáll) „Technikai okok miatt zárva” táblát

helyezett a bejárati ajtóra, a bankhoz érkezőket erre hivatkozva elküldte. Egyiküktől még átutalási megbízást is átvett. Eközben társa az ügyféltérben és a fiók hátsó helyiségében meggyilkolt mindenkit. Nyolcan vesztették életüket: az örön kívül további négy alkalmazott és három ügyfél. A támadó 48 lövést adott le. Áldozatait távolról megsorozta, majd közvetlen közlőrl fejbe lőtte. Az elkövetők végül 7 356 481 forintot zsákmányoltak, a bank széfjében hagyva közel 30 milliót. Ez a magyar kriminalisztikatörténet legvéresebb bankrablása.

Ami eztán következett, az is helyet kap a magyar bűnüldözés krónikájában.

A vérfürdő után két órával a rendőrség országos körözést adott ki Horváth Szilárd és Farkas Róbert lehetséges elkövetők ellen. Horváth négy nap múlva kigatyában adta fel magát a rendőrségen, Farkast azóta sem találják. Újabb három nap elteltével elvetették kettejük gyanúsítását – Horváth azóta már kártérítést is kapott nevének meghurcolásáért.

Új fordulatra július 24-ig kellett várni. Akkor fogták el az idegenlégiót is megjárta, erőszakos bűncselekmények miatt körözött Hajdú Lászlót, majd rablótársát, Kaiser Edét. A párost „kollégájuk”, Kiglics Attila „nyomta fel”. Utóbb ő lett Mór koronatanúja. Mindedig egyedül ő járt jól az ügygyel: megkapta a 25 millió nyomravezetői jutalmat, emellett együttműködését a bíróság erősen honorálta a rá kirótt büntetési tételben. Szabadult, aztán egy másik ügyben ismét bebukott.

Amatőrök

Több mint két évvel a rablás után, 2004. december 23-án a Fővárosi Bíróság Kaiserra tényleges életfogytiglant rótt ki. A vád szerint ő állt a bank bejártánál, amíg ismeretlen társa mészárolt. Az eljárás során a másik elkövető személye

Korábbi cikkeink a móri tragédiáról:

[Lesz bűnös?](#)

[Poloska a cellában](#)

[Egy mészárlás anatómiája](#)

[Örökre rács mögött](#)

homályban maradt. Bár a rendőrök biztosak voltak abban, hogy Kaiser móri társa Hajdú volt, utóbbi alibijét nem sikerült megdönteni. Ezért az ügyészség csak mint a gyilkosságokhoz használt fegyverek beszerzőjét vádolta, ám a másodfok ezt sem látta igazoltnak, és új eljárást rendelt el ügyében. Kaiser Ede büntetését az ítélet tábla 2005 októberében emelte jogerőre.

A nyomozást érdemben 2005-ben zárták le, amikor végleg feladták a rendőrök a vérengzéshez használt fegyverek felkutatását. 2006 januárjában már a Kaiser elleni vádiratban szereplő ismeretlen elkövetőt és a bank bejáratán talált ujjlenyomatot sem körözték.

Aztán most februárban amatőr kincskereső fegyverekre bukkantak egy Tatabánya-közei erdőben. A nyomozók még ekkor sem kapcsoltak, csupán összefüggést gyanítottak egy másik bűncselekménnyel, a 2003. júliusi veszprémi postásgyilkossággal. Ám miután annak gyanúsítottját, N. László exbörtönőrt elfogta a rendőrség, a 36 éves férfi vallott: nemcsak hat postást rabolt ki, de a móri bankfiókot is, utóbbit társával, W. Róberttel. A friss nyomozás során N. lakásán megtalálták a Móron használt Scorpio géppisztolyt, a bűncselekmény helyszínén rögzített egyes nyomok pedig – a hírek szerint – az új gyanúsítottaktól származnak.

Kaiser és Hajdú védője már most perújrafelvételről beszél. Bár arra nem számíthatnak, hogy védenek egyhamar szabadulnak, hiszen egyéb rablásaik miatt Hajdú 15 évet kapott, és Kaiser Ede sem ússza meg kevesebbel.

Németh Zsolt: Mindenhol történhet üzemi baleset

Az igazságszolgáltatás másfél milliárd forintot fordított a móri ügy felderítésére, több tízmilliót fizetett ki nyomravezetői díjként, vádalkut kötött egy a jelek szerint hamisan tanúskodó bűnözővel. Miközben több embert vádolt hamis tanúzással, vélhetően ártatlanul ítelt valakit életfogytiglanra. Sem a rendőrség, sem az ügyészség, sem a bíróság nem ismerte el, hogy hibázott.

„Nem érzem kudarcnak a móri ügy felderítését” – nyilatkozta egy tévéműsorban Zsombok György, a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) második embere, aki korábban a bankrablást felderítő csoport vezetője is volt. Büszkén kijelentette: „Az ügy újabb fordulata bebizonyította, hogy képesek vagyunk végigvinni egy nyomozati szálat, és megfelelően reagálni, ha abban új fordulatra bukkanunk.” Megjegyezzük: egy korábbi szálat jogerős ítéletig vittek végig.

Bolcsik Zoltán, az NNI igazgatója mindössze annyit szolt: „Új szereposztás is elképzelhető a móri ügyben.”

Gondolhatnánk, a balfogások sorozatát végigvivők és az ahhoz asszisztáló bíróság ennél talán tüzetesebb önvizsgálatra is képes. Csalódnunk kell. Egy ember tévesen tényleges életfogytiglanra ítéléséről Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke mindössze annyit mondott: „Emberek vagyunk, hibázhatunk.” (Még az a szerencse, hogy eltörölték Magyarországon a halálbüntetést.)

Vajon mi vezetett a hibasorozathoz?

– Úgy elbarmoltak mindent, ahogy kell – véli az egykori fedett nyomozó, Sándor István, a Papa. – Még le sem zárták a helyszínt, de már körözték a gyanúsítottakat.

Hidegvér, rutin

Valóban, a rablás helyszínére érkező főrendőrök bejelentették: a bűncselekmény

Fleck Zoltán: Több, mint igazságszolgáltatási hiba

felfedezése után negyedórával hermetikusan lezárták a környéket, újabb tizenöt perc elteltével pedig már a megyehatárokról állították ugyanezt. Azóta tudjuk: N. Lászlót és W. Róbertet gyorsajtásért ugyan megállították, amikor Mórról menekültek, adataikat rögzítették, ám Škodájukat átvizsgálás nélkül továbbengedték. Eközben már ki is adták a körözést az egy héten belül ártatlannak bizonyuló Horváth és Farkas ellen.

– Értelmetlenné válik az azonosítás, ha a tanúk a tévében előbb látják a feltételezett elkövetőket, mint a rendőrségen – mondja a Papa.

– Nélkülözhetetlen a nyomozói rutin – védi kollégáit Németh Zsolt kriminológus. – A helyszínre érkező nyomozóknak egyből a nyíregyházi zálogfiókot brutálisan kirabló páros jutott eszükbe, ezért kezdték őket keresni.

Ha bejön a megérzésük, ma hősök lennének.

De nem jött be. Miért kellett azonnal elkövetőt produkálni, amikor még a helyszínt sem biztosították az előírásoknak megfelelően?

– A legfőbb ügyész megüzente: azonnali eredményeket akar – meséli egy azóta leszerelt nyomozó. – Mondanunk kellett valamit. Nyakunkon volt a sajtó, megjelent az országos főkapitány. Senkit nem elégített volna ki, ha látja, amint a nyomokkal piszmogunk órákig.

Lomnici Zoltán: Emberek vagyunk, hibázhatunk

A bankfiókban mindössze három azonosítatlan nyomot sikerült rögzíteni: egy lábnyomot, egy ujjlenyomatot és egy tenyérynymotöröredéket. A rendőri fejetlenséget jellemzi, hogy néhány napra a biztonsági őr fegyvere is eltűnt a kapkodásban: az egyik nyomozó föltette a páncélszekrény tetejére, a másik meg leverte mögé egy dobozzal.

– Miután Horváthról kiderült, hogy ártatlanul vádoltuk, működésbe lépett a rutin – magyarázza az eljárást exzsaru segítőnk. – Mivel a tettesek hidegvérrel végeztek ki áldozataikat, ezért egykori katonák, zsoldosok és erőszakos bűnözők között kerestük az elkövetőket. És épp kapóra jött Kiglics, Kaiser bandájának egyik tagja.

– Senki sem ellenőrizte pontról pontra a tanúvallomásokot – állítja Sándor István. – Kiglics azt dalolta a rendőröknek, amit hallani akartak. Hogy miért? Vádalkuért és a 25 milliós vérdíjért.

Kaiser és Hajdú beleillett a rendőrök elképzeléseibe. Több rablást követtek el együtt, egy alkalommal életveszélyesen megsebesítették egy pénzállító autó órét. Időnként társukul szegődött Kiglics is, aki a nyomozás során azt állította: Kaiser több ízben beszélt neki a móri bankfiók kirablásáról. Noha a nyomozás és később a tárgyalás során Kiglicset többször hazugságon kapták, sem a bíróság, sem az ügyészség nem gondolkodott el vallomása hitelességén.

– Tótágast állt az igazságszolgáltatás – mondja a Papa. – Kaisernek kellett bizonygatnia ártatlanságát, nem az ügyésznek a bűnösséget.

Az ügy ezernyi furcsasága közül egy: Kaiser mobiltelefonja a rablás időpontjában Budapesten volt, sőt, dél körül beszélgetés zajlott rajta. Az igazságszolgáltatás szervei szerint alibigyártásra használta a készüléket a bűnöző, miközben maga épp a bankba érkezőket hajtotta el. Ezzel szemben Hajdú mobiljának cellainformációjára épülő alibijét igazoltnak találta a bíróság, ezért őt – noha a nyomozók szerint Kaiser csak Hajdúval követhette el a rablást – nem vádolták meg a vérengzéssel.

Sándor István: Elbarmoltak mindent, ahogy kell

A vádirat hiányosságai ellenére első fokon a Varga Zoltán vezette bírói tanács kiosztotta a lehető legsúlyosabb büntetést – az ügyészség elképzeléseivel teljesen azonosulva. Mivel bíró konkrét ügyről nem nyilatkozhat, így nem kérdezhetjük Vargát, miért látta igazoltnak Kaiser bűnösségét csupán közvetett bizonyítékok alapján.

– Bizonyára vannak méltányolható bírói szempontok – véli Fleck Zoltán jogszociológus. – Nyilván nemcsak a rendőröket és az ügyészeket befolyásolja a nyilvánosság nyomása, hanem az ítélkezőt is. Bár éppen a bírától váránk el, hogy ellenálljon ennek.

– El kell fogadnunk, hogy a bíró a legjobb meggyőződése szerint ítélkezett – állítja Németh Zsolt. – Az közmegegyezés kérdése, hogy ilyen súlyú ügyben elítélhető-e valaki közvetett bizonyítékok alapján. Jelenleg igen.

De ez változhat.

A bírakat gúzsba kötő nyilatkozattalom azonban változtathatatlanak tűnik. Ezt támasztja alá a Lomnici-féle „emberek vagyunk” nyilatkozat.

Bolcsik Zoltán: Új szereposztás is elképzelhető

– Katasztrófális ez a mondat – véli Fleck. – Akkor lenne értelme, ha a rossz vádirat miatt ejtik az ügyet. Ami történt, az több mint igazságszolgáltatási hiba.

Németh szerint viszont nem szabad misztifikálni a bíróságokat.

– Fogjuk fel úgy, hogy mindenhol történhet üzemi baleset. Ez esetben legalább reparációs lehetőségek is rendelkezésre állnak, mint a fellebbezés vagy a perújítás.

Az üzemi balesetekkel ellentétben bírói, ügyészi tévedés esetén senkinek nem kell retorziótól tartania.

– A bírói függetlenség egyik eleme: szakmai hibának nincs formai következménye. Vagyis a vétőt nem lehet kirúgni, áthelyezni, fegyelmit indítani ellene – magyaráz Fleck. – Ez ugyanis súlyos visszaélésekre adna lehetőséget. De nem is az ügy egyes résztvevőinek megbüntetése lenne a cél, hanem az igazságszolgáltatás önreflexív szemléletének kialakítása. Ennek most nyoma sincs, és a bírói vezetés alkalmatlannak látszik a kialakítására.

– Nem keresünk bűnbakot – véli Németh Zsolt. – Az eljárási hibákat amúgy sem lehetne egyetlen ember nyakába varrni. Egy független vizsgálóbizottság viszont fényt deríthetne a történetekre. Hogy mindenki tanulhasson belőle.

Kondorosi Ferenc, az igazságügyi minisztérium politikai államtitkára megígérte: belső vizsgálat indul a rendőrségen, amely felderíti a nyomozás során elkövetett hibák okait. Ennek leendő eredményét – a főrendőrök nyilatkozatainak tükrében – kétkedéssel várjuk. Az önvizsgálat hiányára utal az NNI hivatalos álláspontja a Kiglicsnek kifizetett 25 millióról: a nyomozók szerint nem kell visszakérni a pénzt, hiszen Kaiser lebuktatásával sok más bűncselekményre derült fény. Mint a székely, aki anyósa helyett feleségét találja el a kaptafával, majd megjegyzi: így se rossz...

A móri ügy eddigi nyomozása és bírói szakasza azt bizonyította, hogy az igazságszolgáltatás képtelen függetleníteni magát a közhangulattól. Saját hibáinak bevallására ugyancsak alkalmatlan – nem is csodálkozhatunk azon, hogy az országos rendőrfőkapitány úgy döntött, nem rendel el az ügyben belső vizsgálatot.